



La dinàmica industrial i exportadora de les comarques gironines

JOSEP M. SALA i ORTA

Els indicadors econòmics de les comarques gironines en els últims anys mostren el canvi de tendència que ha experimentat la indústria gironina en el grau de dinamisme, pel que fa als anys vuitanta. Després d'un període marcat per l'atonía i la desinversió industrials, la indústria gironina, igual com a Catalunya o a la resta de l'Estat, comença a registrar a partir de mitjan de la dècada dels vuitanta uns comportaments que anuncien l'enterrament de la crisi.

Constitució de noves empreses

Per citar els fets més pròxims de què tenim constància, l'any 1988 es van constituir a les comarques gironines, d'acord amb les dades de la Cambra de Comerç a Girona, un total de 168 empreses industrials, xifra que no inclou les del sector de la construcció. Aquesta última branca d'activitat econòmica ha conegut una expansió rellevant, amb la creació de 248 empreses, gràcies a les expectatives aixecades per la celebració dels Jocs Olímpics del 1992

a Barcelona. El volum de capitalització més important es va dirigir, per l'any 1988, cap a les empreses agro-alimentàries, amb un capital social de 290 milions de pessetes corresponents a 31 societats. Els altres sectors amb més iniciativa empresarial van ser el siderometal·lúrgic, tèxtil i confecció, fusta i suro, i el paper i arts gràfiques, que van representar, en conjunt, una capital social de 290 milions de pessetes corresponents a unes cent empreses, aproximadament.

En observar més detingudament el procés inversor dels sec-

tors esmentats, se'n treu que la indústria tèxtil i de confecció és la que està més sotmesa a una dinàmica de canvi i reconversió. Així, tot i que s'hi van fer unes noves inversions per un valor de 95 milions de pessetes, amb la creació de 200 llocs de treball, i unes ampliacions industrials valorades en 835 milions de pessetes i que van comportar 105 llocs de treball, el sector va haver de patir un total de 10 expedients de regulació d'ocupació, considerant l'any 1988, mentre que un total de 52 empreses es van veure obligades a presentar suspensió de pagaments, quan l'any anterior només 32 es va trobar en aquesta situació. Un informe del Consell Intertèxtil ha revelat que la demanda en el sector ha disminuït, especialment pel que fa al vestit, a causa del desviament cap a altres articles de les preferències dels consumidors i, també, de les condicions climàtiques adverses. La balança exterior a pesar de tot, continua sent positiva i representada, amb un volum exportador de 8.250 milions de pessetes el 1988, el sector més important després del siderúrgic. El principal temor dels empresaris tèxtils és que alguns elaborats procedents de la CE, particularment d'Itàlia, afectin les seves vendes exteriors.

Les inversions del sector sidero-metal·lúrgic, que és el més ex-

108 milions en la fusta i el suro, amb 62 llocs de treball nous.

El comerç exterior

Considerats globalment, els sectors industrials exportadors de Girona, amb pes tradicional al territori, incorporen molta mà d'obra i poca tecnologia, la qual cosa incideix negativament en el cost unitari del producte, dificultant-ne la col·locació en els mercats estrangers. El sector agro-alimentari per exemple, va registrar el 1988 un augment notori de les importacions, mentre que les exportacions van pujar, en relació amb l'any anterior, d'una manera gairebé inapreciable.

La constatació d'aquest fet, que sembla contradictori amb els augments de les exportacions que hauria de suposar la pertinença al Mercat Comú, es produeix en un dels sectors que, teòricament, té més força als mercats europeus. L'augment més pronunciat de les importacions agro-alimentàries ha estat provocat per les adquisicions de productes elaborats i amb més bona presentació, que incorporen un valor afegit més alt.

D'altra banda, les produccions o sectors industrials moderns i de noves tecnologies tenen una presència molt escassa a Girona, amb la circumstància que les po-

amb una plantilla total de 17 treballadors.

El sòl industrial

Pel que fa a la demanda de sòl industrial, les informacions de què disposem revelen que els polígons industrials de les comarques gironines estan donant mostres de saturació. Aquest és el cas de la zona d'Olot, on l'Ajuntament ha decidit revisar el Planejament General del municipi, en previsió que d'aquí a dos anys s'hagi exhaurit l'oferta del sòl industrial. A Maçanet de la Selva, els responsables del polígon de Can Puigtió han demanat a la Generalitat l'ampliació dels terrenys en 174.000 metres quadrats més. El polígon Pont del Príncep de Vilamalla ha venut la totalitat dels seus terrenys. A pesar de la bona disposició inversora en matèria industrial que es desprèn de les dades anteriors, cal remarcar que la situació econòmica general de Girona ve dominada per un desequilibri entre el sector terciari de serveis i el sector industrial. Segons les dades de la Cambra de Comerç, el percentatge de llicències fiscals industrials que hi havia a Girona, l'any 1988, era d'un 24 per cent respecte del total, després d'haver baixat mig punt respecte de l'any anterior. Quant a la força laboral industrial,

El volum de capitalització més important de 1988 es va dirigir cap a les empreses agroalimentàries



portador amb un volum de 17.300 milions de pessetes en vendes exteriors, van pujar durant l'any considerat a uns 500 milions i van comportar la creació de 250 llocs de treball. En els altres sectors, les inversions van ser de 224 milions en el paper i arts gràfiques, amb la creació de 77 llocs de treball, i de

ques que hi ha estan dominades per la inversió estrangera.

D'acord amb les dades del 1988, a les comarques gironines no es va registrar cap inversió en el sector de l'electrònica, i el nombre d'empreses dedicades a la construcció de maquinària d'oficina i d'ordinadors només pujava a 3,

el percentatge de treballadors va passar en el període considerat del 7,81 per cent al 7,15 del total. En matèria d'inversions estrangeres, de les vint empreses forànies que es van instal·lar al territori en l'últim trimestre de l'any passat, només una desenvolupa activitats industrials.

En conjunt, la participació del sector industrial en l'economia gironina se situa una mica més amunt del 30 per cent, molt per sota del sector de serveis, que arriba gairebé a un 65 per cent. La forta presència del turisme a les costes gironines ha estimulat particularment aquest fenomen, i ha propiciat la creació d'una indústria de serveis que s'ha muntat entorn de les empreses hostaleres i de restauració.

Petita dimensió i fragmentació

La dimensió de l'empresa industrial gironina, que tradicionalment ha pecat de ser massa reduïda, es pot convertir a mig termini en una greu limitació que freni la potencialitat empresarial de les comarques en els mercats estrangers, i sobretot els comunitaris. A aquest efecte, no cal remarcar la importància i els bons efectes que comportaria un grau de concentració empresarial més elevat, a Girona, amb vista a incrementar el paper exportador de les seves empreses.

El fenomen de la fragmentació de la indústria gironina es fa evident a partir de les dades subministrades per la Cambra de Comerç, segons les quals no hi ha cap sector que superi la mitjana de cinquanta treballadors per empresa. La mitjana per a la siderúrgia és de 7 treballadors; per a la indústria agro-alimentària, de 16; calçat i vestit 20; per a la fusta i el suro 7; construcció de maquinària i material elèctric, 11, i per al sector químic, 30. Quant al tèxtil, la mitjana és de 49 treballadors, xifra que posa de relleu la preponderància de la mà d'obra en un sector industrial tradicional i que ha estat sotmès a poques renovacions.

Per acabar, estem en condicions d'assegurar que, si d'una banda, hi ha indicadors econòmics, com ara el grau d'inversions i d'utilització de sòl industrial, que mostren que en els últims anys s'ha produït a Girona una recuperació important de l'activitat industrial, d'altra banda, l'existència dels



El suro és actualment un sector amb bona iniciativa empresarial

factors negatius que s'han anomenat poden estrangular a mig termini el creixement i l'expansió dels productes industrials gironins a Europa, concretament a la CE. El foment de la concentració empresarial i de les iniciatives de renovació tecnològica, i sobretot l'estímul de les activitats industrials per compensar el desequilibri sectorial de l'economia gironina, són ele-

ments que no es poden perdre de vista si es vol encarar amb èxit el repte d'un mercat europeu que estarà totalment obert del 1993.

Josep M. Sala és llicenciat en Dret i diplomad en Dret Comunitari.